

**Česká školní inspekce
Moravskoslezský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIT-1337/23-T

Název	Základní škola Lokahi
Sídlo	Chotěbuzská 192, 735 61 Chotěbuz
E-mail	info@skolalokahi.cz
IČO	14339200
Identifikátor	691015732
Právní forma	školská právnická osoba
Zastupující	Mgr. Daniel Židek
Zřizovatel	Těšínská - spolek pro KV, Pod Bučinou 195, Stanislavice, 735 62 Český Těšín
Místo inspekční činnosti	Chotěbuzská 192, 735 61 Chotěbuz
Inspekční činnost na místě	30. 5. – 1. 6. 2023

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou a školní družinou podle příslušných školních vzdělávacích programů v souladu s § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů a jejich souladu s právními předpisy a příslušnými rámcovými vzdělávacími programy podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Inspekční činnost podle § 174 odst. 7 školského zákona na žádost právnické osoby vykonávající činnost školy.

Charakteristika

Základní škola Lokahi (dále „škola“) zahájila svou činnost 1. září 2022 v budově bývalé základní školy v obci Chotěbuz. K termínu inspekční činnosti poskytovala základní vzdělávání 32 žákům prvního až osmého ročníku, část z nich byla v předchozím období v režimu individuálního vzdělávání, další přestoupili z jiných škol. Jedna žákyně je v aktuálním školním roce individuálně vzdělávána a jeden žák se vzdělává v zahraničí. K zájmovému vzdělávání bylo zapsáno 30 žáků v jednom oddělení školní družiny.

Škola poskytuje alternativní způsob vzdělávání podle principů montessori pedagogiky, které probíhá v tzv. „trojročí“. Informace o činnosti škola zveřejňuje prostřednictvím internetových stránek www.skolalokahi.cz.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel školy, který je současně jejím zřizovatelem, vytvořil ve spolupráci s ostatními pedagogy reálnou koncepci předpokládaného rozvoje. První rok stanovil jako adaptační období pro zkvalitňování materiálních podmínek a optimalizaci používaných postupů. Koncepční záměry v oblasti vzdělávání vycházejí z montessori pedagogiky preferující oboustranně respektující přístup, individualizaci a inovativní způsob vzdělávání. Škole se daří naplňovat tyto principy především v oblasti rozvoje osobnosti každého žáka a jeho kompetencí potřebných pro život. Žáky vede k zodpovědnosti za vlastní vzdělávání, umožňuje samostatné rozhodování a projevování vlastních názorů. Cílem je zodpovědný a samostatný žák, jenž se zajímá o dění kolem sebe, přistupuje uvědoměle a ohleduplně k okolnímu světu.

Nastavený způsob řízení je účelně přizpůsoben malému kolektivu. Potřebné informace jsou efektivně předávány především prostřednictvím osobního kontaktu, na intranetu a na pravidelných týdenních poradách. Nejdůležitější záležitosti projednává pedagogická rada. Výrazná je sounáležitost pedagogů s alternativním směřováním školy a jejich osobní angažovanost na utváření školní komunity. Na pravidelných školních sněmech žáci dostávají příležitost spolupodílet se na rozhodování o nastavení pravidel a mechanismů k organizování činnosti školy a na způsobu řešení všech projednávaných záležitostí. Kontrolní činnost je prováděna ředitelem školy průběžně, vykazuje však dílčí nedostatky, především v oblasti informovanosti zákonných zástupců o individuálních vzdělávacích potřebách jednotlivých žáků.

Ve škole vyučuje vzhledem ke zvolenému stylu vzdělávání dostatečný počet pedagogických pracovníků. Pro požadované a optimální personální složení pedagogického sboru je obtížné zajistit pedagogy, kteří by se dostatečně orientovali v principech montessori pedagogiky a současně splňovali požadavky na odbornou kvalifikaci. Vzhledem k tomu, že pro vedení školy je prioritní zajištění odborné úrovně výuky, zaměstnává větší množství pedagogů se zkrácenou pracovní dobou. Ředitel si jako prioritu v personální oblasti stanovil podporu studia ke splnění kvalifikačních předpokladů, průběžný monitoring pedagogické úrovně vzdělávání prováděný vedením školy a doplnění pedagogického týmu o pracovníky se specializací (školní psycholog).

Materiální a prostorové podmínky odpovídají charakteru školy a počtu žáků v jednotlivých trojročí a jsou společné pro základní školu i školní družinu. Hlavní vstup do budovy školy byl v době inspekční činnosti zabezpečen proti vniknutí a pohybu cizích osob. Učebna I. trojročí disponuje promyšleně organizovaným prostorem (část pro výuku, pro svačinku a pro relaxaci) a dostatečným množstvím didaktických montessori pomůcek. Prostorově menší učebny, v nichž probíhá vzdělávání žáků II. a III. trojročí, zatím nejsou vybaveny

dostatečným množstvím vhodných didaktických pomůcek, především pro rozvoj digitální gramotnosti a polytechnické výchovy. Žáci a pedagogové využívají také prostory chodby a jídelny, kde je k dispozici knihovna a část didaktických pomůcek (dataprojektor, nástěnný dotykový monitor, mikroskopy). Větší část pomůcek pro výuku žáků vyšších ročníků získala škola z darů zákonných zástupců, některé přinášejí pedagogové z domova.

Žáci a účastníci zájmového vzdělávání jsou seznamováni se školním řádem a prokazatelně poučováni o bezpečnosti a ochraně zdraví. Škola vede knihu úrazů, ve které jsou evidovány všechny úrazy a drobná poranění vzniklá v průběhu vzdělávání a s ním souvisejících činnostech.

Škola spolupracuje se školami podobného zaměření, se kterými si předává informace o získaných zkušenostech. Postupně navazuje kontakty s místními organizacemi a složkami za účelem zpestření své vzdělávací nabídky a rozšíření výběru výukových i volnočasových aktivit.

Obědy pro žáky v rámci školního stravování jsou zajištěny smluvně, žáci se stravují ve školní jídelně – výdejně v budově školy.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Organizace činnosti školy je účelná vzhledem k filozofii vzdělávacího programu školy. Týdenní časová dotace je využívána k podpoře realizace vzdělávacích obsahů všech předmětů prvního stupně v rámci jednoho předmětu Světaběh. Na druhém stupni jsou jednotlivé vzdělávací oblasti rozčleněny do vyučovacích předmětů Tvary světa, Cesta lidskosti, Cesta jazyka - anglický jazyk, Cesta jazyka - německý nebo francouzský jazyk. Výuka anglického jazyka je zařazena od prvního ročníku, další cizí jazyk se vyučuje od sedmého ročníku školy. Rozložení vyučovacích předmětů v průběhu týdne vytváří časově rovnoměrné bloky, uvnitř kterých je žákům poskytnuta dostatečná autonomie pro osvojení učební látky. Společná řízená výuka v jednotlivých lekcích je účelně navozována příběhy. Žáci mají možnost vybrat si z nabízených témat, ale musí postupně projít všechny lekce. Průběžně si do svých deníků zapisují činnosti, kterým se v průběhu dne věnovali, společně s jejich sebehodnocením. Podle osobní potřeby si žáci samostatně volili relaxační aktivity. Efektivitu vzdělávacího procesu zvyšuje začleňování tematicky zaměřené projektové výuky (učení v souvislostech, problémové učení), které se účastní všichni žáci školy napříč ročníky. V mnoha případech se na přípravě a organizaci aktivit podílejí starší žáci. V rámci hospitační činnosti proběhla projektová výuka zaměřená na téma První pomoc. Skupiny, ve kterých probíhala výuka, vytvářely dostatečný prostor pro vzájemnou kooperaci. Žáci se přirozeně učili od sebe navzájem, pomáhali si a vzájemně spolupracovali. Díky věkové heterogenitě mohli zažít různé sociální role, což je vedlo k toleranci, trpělivosti, empatii a úctě k ostatním. Při různých pracovních činnostech, které vycházely z potřeb celé skupiny (úklid prostředí třídy apod.), byl zdařile rozvíjen smysl pro povinnost a zodpovědnost. Společným pozitivním prvkem ve všech sledovaných hodinách, blocích či jiných typech aktivit byla přátelská neformální atmosféra, vzájemný respekt a partnerský přístup pedagogů k žákům.

Výuka v I. trojročí probíhala převážně v blocích, kde na sebe navazovaly a vzájemně se prolínaly jednotlivé vzdělávací oblasti. V průběhu dopoledne nebyli žáci omezováni zvoněním a přestávkami. Žáci si samostatně nebo ve skupinkách vybírali činnosti v rámci nastaveného týdenního plánu, který obsahoval učivo, témata a práci s pomůckami. V průběhu dopoledního vyučovacího bloku si žáci sami volili krátké přestávky ke svačině nebo k relaxaci. Důmyslně organizovaný prostor s připravenými pomůckami uspořádanými

podle jednotlivých vzdělávacích oblastí podporoval u žáků svobodnou volbu místa a zvoleného tempa práce, pozitivně působil na jejich vnitřní motivaci. Žáci střídavě pracovali v lavicích a pracovištích na koberci, přitom využívali dostupné montessori pomůcky, které jim pomáhaly pochopit probíranou látku všemi smysly. V průběhu výuky měli žáci možnost vyjádřit své názory, obsah učiva učitelé propojovali s reálnými situacemi běžného života. Přístup vyučujících k žákům byl respektující a vstřícný. Žáci se učili nejen znalostem, ale také sociálním dovednostem. V závěru vyučovacího dne probíhal pravidelné zhodnocení proběhlých aktivit i vlastního učebního pokroku v komunitním kruhu.

Činnosti pro výuku žáků ve II. a III. trojročí se vyznačovaly větší specializací podle jednotlivých vzdělávacích oblastí a v souvislosti s častějším střídáním vyučujících. Výuka se vyznačovala pestrou skladbou aktivit, které na sebe přirozeně navazovaly a podporovaly dosažení stanoveného cíle, který byl v závěru vyučovacích hodin, příp. bloků vyhodnocen. V přírodovědných předmětech včetně matematiky žáci samostatně hledali způsob řešení zadané úlohy, pomáhali si různými pomůckami, tabulkami či určovacími klíči. Svě zjištění porovnávali a vyhodnocovali se spolužáky i vyučujícími. Pro podporu hlubšího poznání využívali badatelské metody, propojovali informace s praxí i mezi předměty navzájem. Průběžně napříč předměty byla rozvíjena čtenářská gramotnost prací s vhodnými texty i efektivní motivací vyučujících. Použité metody umožnily procvičení a upevnění probírané látky a rovnoměrné zapojení žáků do výuky. Účelně byly zařazeny kooperativní činnosti podporující vzájemné učení a předávání zkušeností. Výuka anglického jazyka se zaměřovala zejména na osvojení a upevnění slovní zásoby, dostatečně byly vytvářeny také příležitosti pro komunikaci, vzájemnou interakci mezi žáky a rozvoj jejich spontánních reakcí v cizím jazyce. Ve výuce byly účelně využívány rozmanité pomůcky, myšlenková mapa, elektronická učebnice. Jednotlivé aktivity na sebe vhodně navazovaly a byly optimálně časově rozvržené. Efektivitu vzdělávacího procesu snižovaly dílčí metodické a didaktické nedostatky, např. v menší míře využívaná podpora názornosti s využitím různých informačních zdrojů a cílený rozvoj digitální gramotnosti žáků využitím informačních a komunikačních technologií.

Školní družina zajišťuje zájmové vzdělávání v odpoledních blocích, kdy byly nabízeny edukační i relaxační činnosti i možnost zapojit se do pohybových aktivit. Žáci si opět většinou volili vlastní program, který nejlépe odpovídal jejich zájmu.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Škola pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků a jejich monitorování používá specifické nástroje vycházející z její profilace. Základem hodnocení výsledků vzdělávání žáků je průběžné sledování jejich verbálních, písemných a praktických výstupů, chování a komunikace jednotlivými pedagogy. Důležitým podkladem pro hodnocení individuálního pokroku žáků jsou jejich pracovní portfolia a průběžné sebehodnocení žáků. K ověřování míry osvojení učiva využívají pedagogové i testování, na základě jehož výsledků poskytují žákům efektivní zpětnou vazbu. V průběhu vzdělávání i na vysvědčení má škola nastaveno slovní hodnocení. Škola má ve školním řádu nastavena jasná a srozumitelná kritéria pro převedení slovního hodnocení do klasifikace. Vzhledem ke krátké existenci školy byli žáci zatím hodnoceni pouze v prvním pololetí aktuálního školního roku formou výpisu z vysvědčení. Toto hodnocení však nebylo zcela přehledné a postrádalo jednoznačné formulace potřebné pro srozumitelné a jasné hodnocení úrovně vzdělání jednotlivých žáků.

Školní poradenské pracoviště je vzhledem k velikosti školy tvořeno pouze jedním pedagogem, který vykonává současně funkci výchovného poradce a metodika prevence. Díky dobře nastaveným diagnostickým nástrojům identifikuje žáky se speciálními

vzdělávacími potřebami i žáky s nadáním a vypracovává pro ně plány pedagogické podpory. Spolupracuje se školskými poradenskými pracovišti, jejich doporučení zohledňuje především formou efektivní realizace podpůrných opatření ve výuce. Preventivní aktivity jsou zařazovány průběžně do vyučování a projektů, což vede k vytváření podmínek pro minimalizaci výskytu sociálně patologických jevů. Úzká spolupráce se zákonnými zástupci žáků a jejich ztotožnění s principy Montessori pedagogiky eliminuje vznik problémů týkajících se vedení vzdělávacího procesu.

Rozvíjené partnerské vztahy efektivně přispívají ke zkvalitňování průběhu vzdělávání. Stěžejními partnery jsou zákonní zástupci žáků. Pravidelná komunikace probíhá prostřednictvím třídních schůzek, tripartit (žák-zákonný zástupce-učitel), prostřednictvím elektronické komunikace a v průběhu společných akcí. Výrazná je i spolupráce s dalšími Montessori školami a především se spolkem Těšínska v Českém Těšíně, který je zřizovatelem školy.

Školní družina prostřednictvím nabízených aktivit žáky úspěšně motivuje k zájmovému vzdělávání a k aktivnímu trávení volného času. Umožňuje jim tímto intenzivněji rozvíjet své zájmy. Ke zvyšování účinnosti zájmového vzdělávání přispívá úzká součinnost se základní školou v oblasti organizace společných školních i mimoškolních aktivit (např. Halloween stezka, Mikulášská nadílka, Čarodějnická stezka, Den dětí – stezka sedmi divů světa). Na jejich přípravě a organizaci se podílejí starší žáci.

Závěry

Silné stránky

- Vysoká sounáležitost pedagogů s alternativním zaměřením školy a jejich osobní angažovanost na utváření školní komunity.
- Vzdělávání je založeno především na rozvoji osobnosti každého žáka a jeho kompetencí potřebných pro život. Vede k zodpovědnosti za vlastní vzdělávání, umožňuje samostatné rozhodování a projevovalí vlastních názorů.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Prostorové a materiální podmínky vytvářejí omezené příležitosti pro zkvalitňování vzdělávání v některých vzdělávacích oblastech, zvláště v oblasti digitální gramotnosti a polytechnického vzdělávání.
- Efektivitu vzdělávacího procesu snižovaly dílčí metodické a didaktické nedostatky, např. v menší míře využívaná podpora názornosti a cílený rozvoj digitální gramotnosti žáků.
- Dílčí nedostatky v kontrolní činnosti vedení školy, především v oblasti informovanosti zákonných zástupců žáků.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Dovybavit školu pomůckami především pro výuku ve II. a III. trojročí, prostředky informačních a komunikačních technologií a pomůckami pro rozvoj polytechnického vzdělávání.
- Na základě objektivní zpětné vazby přijímat opatření směřující ke zkvalitňování vzdělávání, především v oblasti podpory názornosti ve výuce a rozvoje digitální gramotnosti žáků.
- Zefektivnit kontrolní činnost vedení školy.

- Sjednotit a zefektivnit systém hodnocení žáků na konci klasifikačního období, které není jednotné (nejsou využívány srovnatelné formulace) za účelem zvýšení srozumitelnosti pro zákonné zástupce žáků a vzhledem k potřebě převádění slovního hodnocení do klasifikace.
- S rostoucím počtem žáků rozšířit školní poradenské pracoviště o další odborné pracovníky.

Pro účely zvýšení dotací právnická osoba vykonávající činnost školy dosahuje výsledků hodnocení požadovaných dle § 5 odst. 3 písm. b) zákona č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením, ve znění pozdějších předpisů.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 7 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Moravskoslezský inspektorát, Matiční 20, 702 00 Ostrava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.t@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Rozhodnutí o zápisu školské právnické osoby MŠMT-30663/2021-3 ze dne 11. 3. 2022
2. Jmenovací dekret ředitele školské právnické osoby ze dne 24. 9. 2021
3. Školní vzdělávací program platný ve školním roce 2022/2023
4. Školní vzdělávací program školní družiny platný ve školním roce 2022/2023
5. Evidence žáků (školní matrika) vedená ve školním roce 2022/2023 (vzorek)
6. Třídní knihy základní školy a školní družiny vedené ve školním roce 2022/2023 (vzorek)
7. Rozvrh vyučovacích hodin platný ve školním roce 2022/2023
8. Pedagogická rada - zápisy z jednání vedené ve školním roce 2022/2023
9. Dokumentace školní družiny, školní rok 2022/2023 (vzorek)
10. Projekt pro školní rok 2023/2024 (plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků)
11. Personální dokumentace pedagogických pracovníků školy (vzorek)
12. Souhrnná dokumentace školního poradenského pracoviště ve školním roce 2022/2023 (přehled žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, plány pedagogické podpory, Minimální preventivní program, Strategie prevence rizikového chování žáků)
13. Žákovská portfolia (vzorek)
14. Dokumentace vztahující se k finančním podmínkám školy a zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků pro školní rok 2022/2023 (vzorek)
15. Smlouva o zajištění školního stravování s Primirest, s. r. o účinná od 1. 9. 2022

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Moravskoslezský inspektorát, Matiční 20, 702 00 Ostrava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.t@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Titul, jméno, příjmení, funkce

Mgr. Eliška Birková, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Jana Svačinová, školní inspektorka

Ing. Klára Kudlíková, kontrolní pracovnice

Datem vyhotovení inspekční zprávy se rozumí datum posledního podpisu člena inspekčního týmu.